

Вплив нетрадиційної монетарної політики ЄЦБ на соціально-економічний розвиток Польщі

Підготував студент 1 курсу магістратури МEB Баркар Кирило

Монетарна політика Польщі

Основною законодавчою метою грошово-кредитної політики Національного банку Польщі є підтримання цінової стабільності. Для досягнення цієї мети Національний банк Польщі (НБП) використовує такі інструменти:

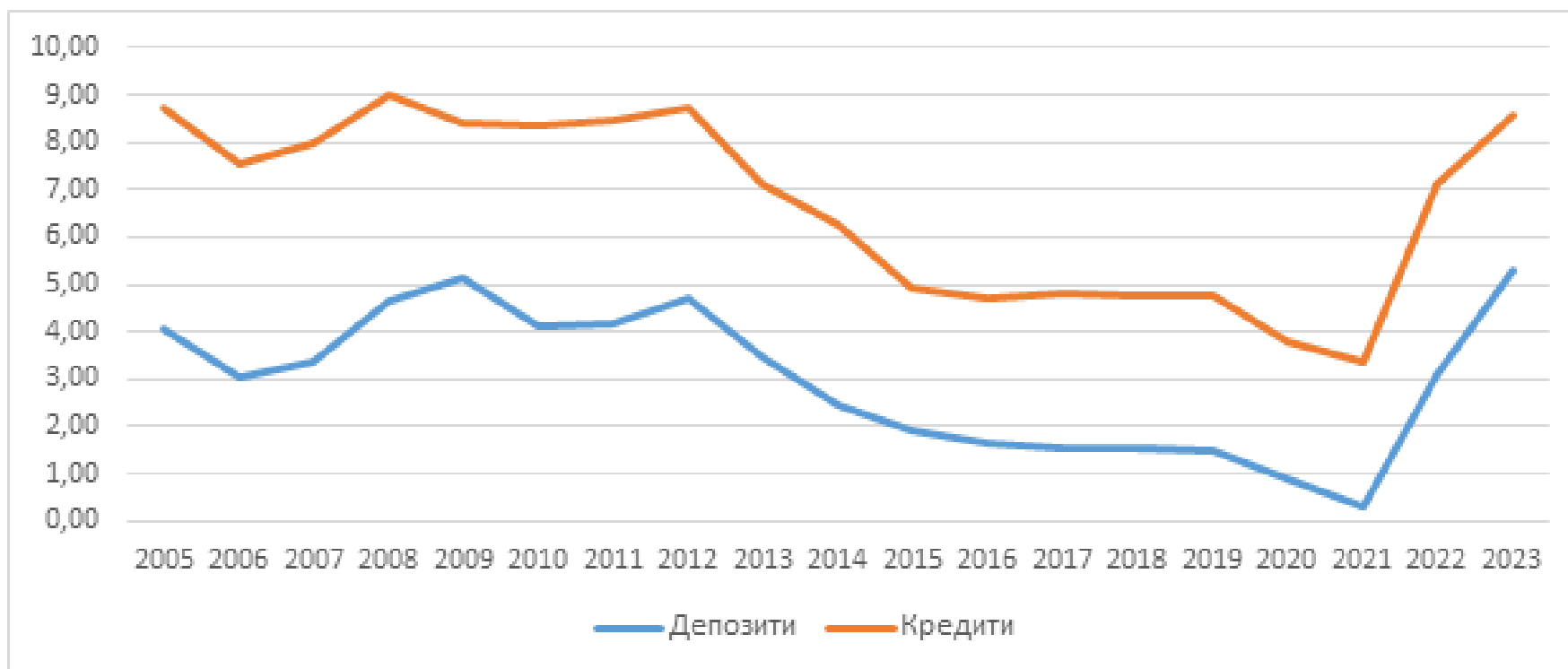
- процентні ставки (базова, кредитна та депозитна)
- операції на відкритому ринку (в основному купівля-продаж векселів НБП із терміном обігу в 7 днів та дохідністю, яка дорівнювала базовій ставці НБП)
- норма обов'язкового резервування (у 2023 році норматив базового обов'язкового резервування в Польщі становив 3,5%)

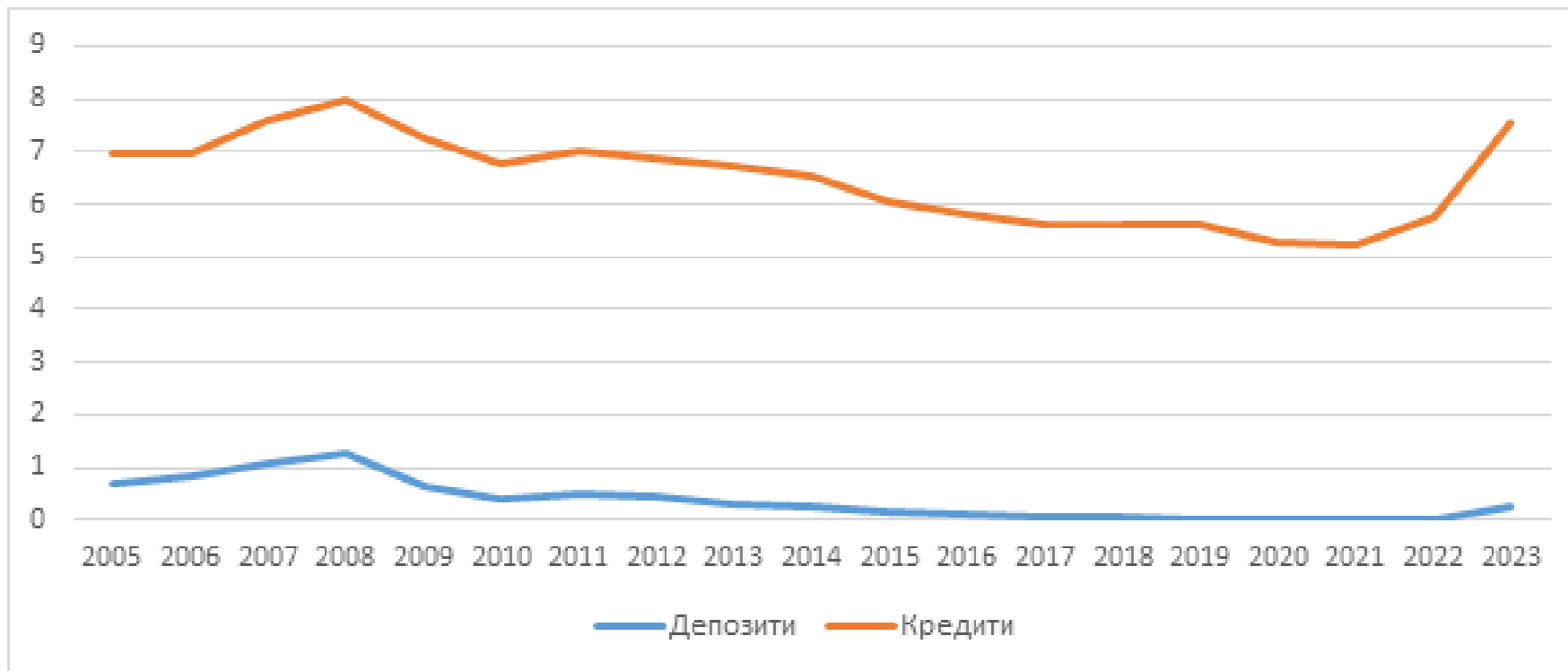
Нетрадиційні інструменти монетарної політики ЄЦБ

- Кількісне пом'якшення. Це широкомасштабна покупка центральним банком цінних паперів (в основному облігацій) на вторинному ринку.
- Форвардне сповіщення (або сповіщення ЦБ про майбутні дії). Це, мабуть, єдиний нетрадиційний інструмент монетарної політики, який більшість центральних банків, в тому числі і ЄЦБ та НБП, почали використовувати на регулярній основі.
- Негативні процентні ставки за депозитами, коли ЦБ стягує гроші з комерційних банків за тримання їх на депозиті у центральному банку.

Динаміка відсоткових ставок НБП

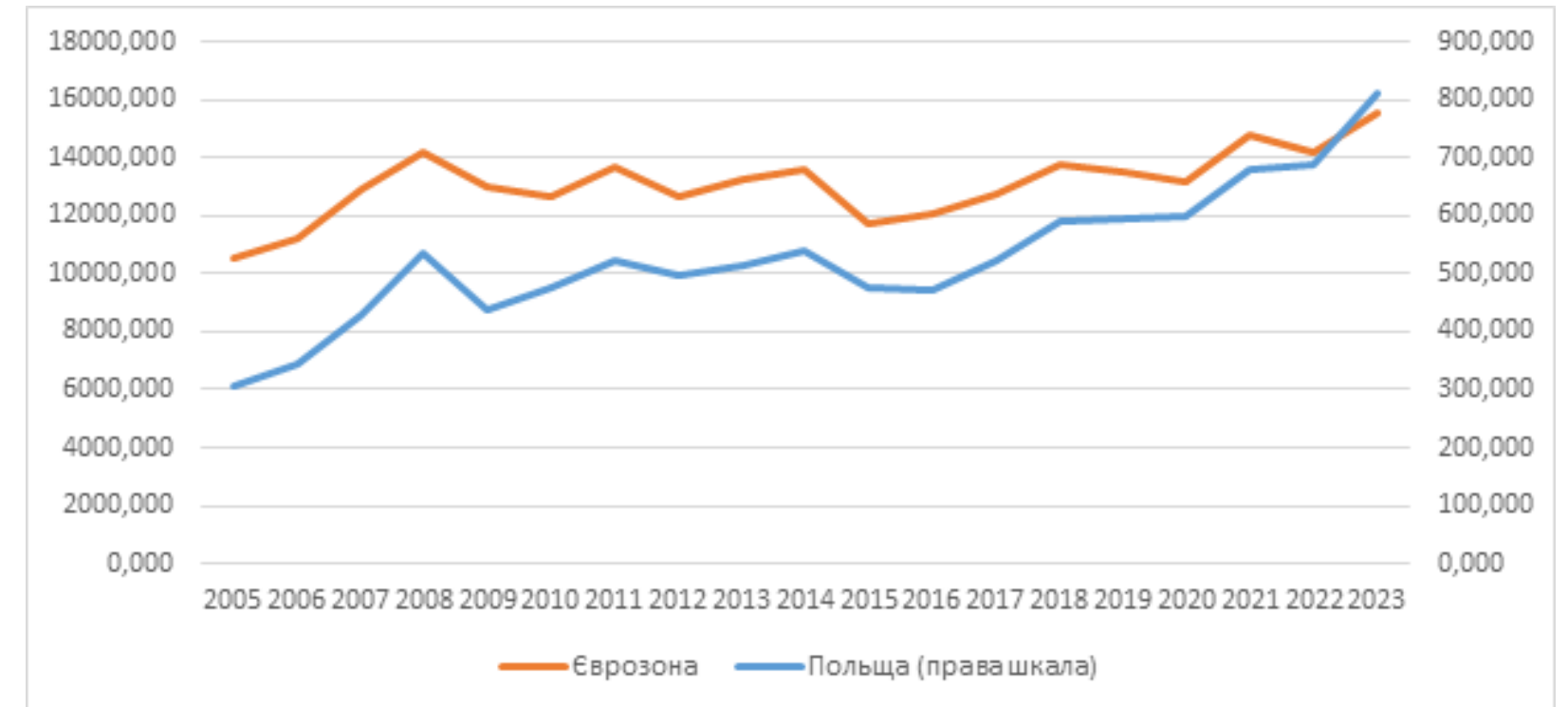

Динаміка відсоткових ставок ЄЦБ

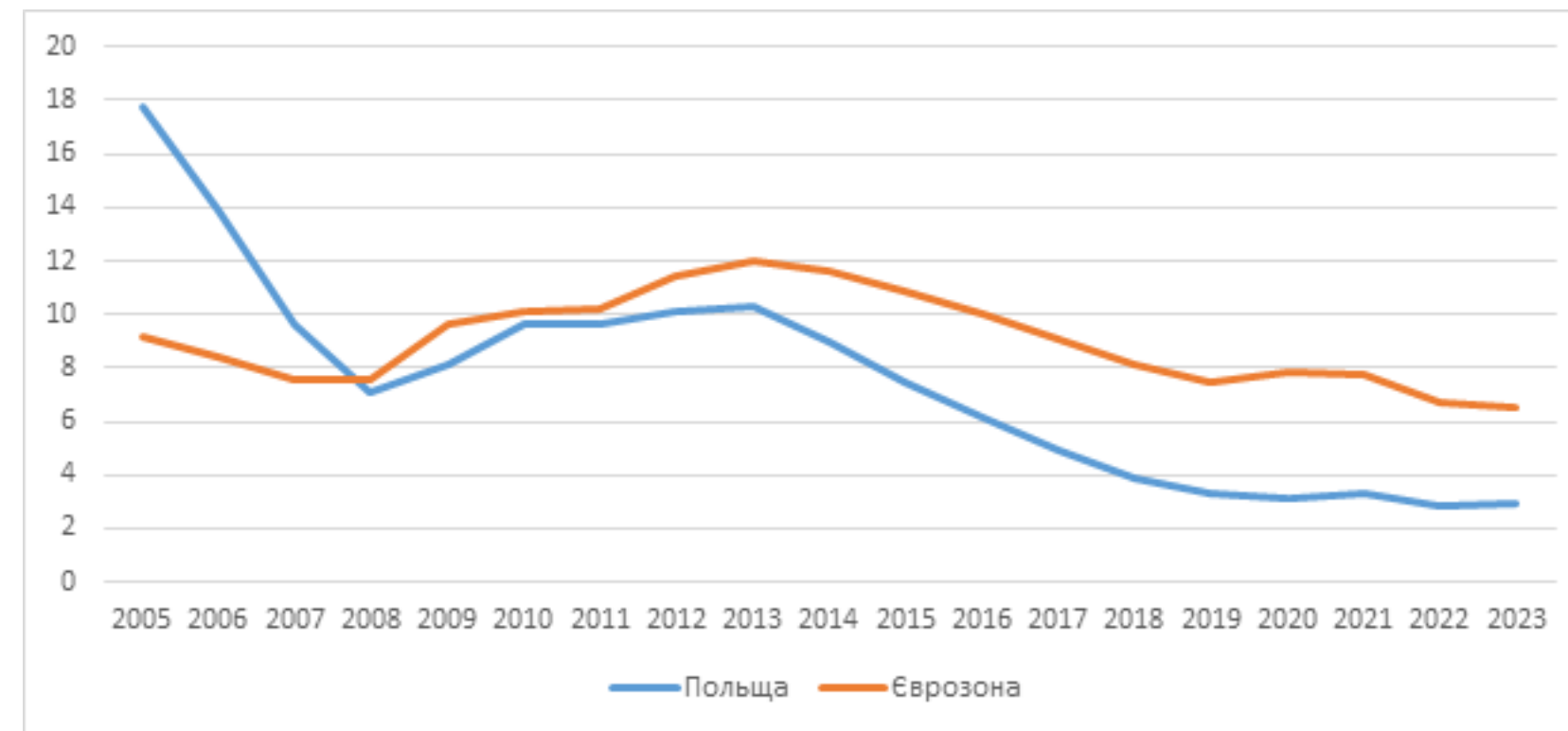
Порівняння динаміки основних монетарних та макроекономічних показників ЄЦБ та НБП за 2005-2023 рр.

Інфляція, %

Валовий внутрішній продукт, млрд дол США

Рівень безробіття, %

Регресійна модель впливу факторів на ВВП Польщі

$$Y_t = \alpha + \beta_1 M_t + \beta_2 E_t + \beta_3 P_t + \varepsilon,$$

Y – ВВП Польщі,

M – грошова маса МЗ,

E – валютний курс USD:PLN,

P – рівень інфляції.

Модель ($R^2 = 0,973$)	Нестандартизовані коефіцієнти		Стандартизовані коефіцієнти	t	Значимість
	B	Стандартна похибка	Бета		
(Константа)	340,697	36,938		9,223	,000
Грошова маса	1,054	,071	1,011	14,890	,000
Валютний курс	-53,341	14,316	-,238	-3,726	,002
Інфляція	7,195	1,585	,229	4,540	,000

Регресійна модель впливу монетарної політики НБП на грошову масу Польщі

$$M_t = \alpha + \beta_1 R d_t + \beta_2 R l_t + \varepsilon,$$

Rd – процентна ставка за депозитами НБП,
Rl – процентна ставка за кредитами НБП.

Модель ($R^2 = 0,453$)	Нестандартизовані коефіцієнти		Стандартизовані коефіцієнти	t	Значимість
	B	Стандартна похибка	Бета		
(Константа)	793,955	137,301		5,783	,000
Ставка за депозитами	120,455	54,691	1,594	2,202	,043
Ставка за кредитами	-123,067	42,886	-2,077	-2,870	,011

Регресійна модель впливу монетарної політики ЄЦБ на грошову масу Польщі

$$M_t = \alpha + \beta_1 Rd_t + \beta_2 Rl_t + \varepsilon,$$

Rd – процентна ставка за депозитами ЄЦБ,
Rl – процентна ставка за кредитами ЄЦБ.

Модель ($R^2 = 0,646$)	Нестандартизовані коефіцієнти		Стандартизовані коефіцієнти	t	Значимість
	B	Стандартна похибка	Бета		
(Константа)	895,159	308,763		2,899	,011
Ставка за кредитами ЄЦБ	-33,314	115,054	-,123	-,290	,776
Ставка за депозитами ЄЦБ	-87,812	54,187	-,688	-1,621	,126

Висновок

Статистичний аналіз монетарної політики ЄЦБ та НБП дає можливість зробити декілька висновків. По-перше, монетарна політика ЄЦБ має дуже незначний вплив на економічні показники Польщі, але, слід сказати, що Польща слідувала прикладу Єврозони, знижуючи процентні ставки для стимулювання економічного зростання та покращення макроекономічних показників. По-друге, монетарна політика обох досліджуваних банків виявилась ефективною, адже дозволила подолати наслідки криз та забезпечити економічне зростання та розвиток Польщі та Єврозони. З графіків було видно, що зменшення відсоткових ставок в Польщі постійно супроводжувалось збільшенням грошової маси в обігу, і, як наслідок, збільшенням економічного зростання (тобто показників ВВП та інфляції).

